

of volk zoo verre heen raakt, en zoo ongesteld en lusteloos wordt.

†. De verdienende oorzaken zijn: hoogmoed, voortkomende uit onkunde van den hoogen God, en van zichzelf, wie men voor God is; hierdoor is het, dat die ziel nooit komt tot die laagte, dat zij de schuld van al hetgeen haar bejegt, bij zichzelfe vindt, en **dat zij**, volgens Kaagl. 3 : 39, niet over de plagen klaagt, maar over de zonden, en dat zij geen welgevallen krijgt in de straffen harer ongerechtigheid, Lev. 26 : 41; en bijgevolg is en blijft op den troon van zulk een hart onlust ten goede. Doet daarbij, niet zoozeer de menigte en grootheid der zonden, als wel bijzonder de blijvende liefde in het hart tot de zonde en tot de wereld', geveinsdheid en onoprechtheid; als men naar zijn oordeel er mede voor God opkomt, dat men voelt dat men er niet van scheiden wil; hetwelk van* binnen bekommering veroorzaakt om zijn rekenboek op te slaan, en lusteloosheid, vermits zulks hem zoo verward en ontevreden maakt. O, vrienden! de grootheid of veelheid der zonden zou het hem niet doen, maar dit doet het hem, en daarom zegt Paulus, 2 Tim. 2 : 19, Een iegelijk, die den naam van Christus noemt, hij sta af van ongerechtigheid, hij scheid er van af, hij doe voor God afstand van zijne liefde tot het kwade; en doet daar eindelijk nog eens bij, het bedroeven van den Geest, het tegenstaan en veronachtzamen van zijne gemeene werkingen tot overtuiging, het zondigen tegen kloppingen van binnen, tegen benauwdheid, tegen licht, nu of in vorigen tijd; daarop volgt veel, dat zij daarna dat niet meer krijgt, en dan vervolgens zondigt zonder klopping, dan van kwaad tot erger geraakt, alles, ja, zelfs oordeelen Gods aan de, natuur alleen toeschrijft, en dat zij zelfs, hetwelk zeer hoog gaat, aan het spotten raakt met Gods volk en met het bevindelijke werk Gods in het hart. Vrienden! dan ziet het er donker uit, 'het ware dien mensch beter, nooit te zijn geboren.

††. De werkende oorzaken van deze onlust zijn de God dezer eeuw. Deze verblindt in de heilige, toelatende voorzienigheid het hart en de zinnen, 2 Cor. 4: 4, opdat daar geen raad of vermaning, of bestraffing of bedreiging, of hel of hemel vat op hebbe; dit maakt de zonden ligt, aangenaam, verkwikkelijk, voordeelig, en verbergt den angel, die tot ongevoeligheid onder Gods oordeelen aanzet; ja, die zijne kinderen weleens sterke geesten maakt en valsche steunsels in de hand stopt, als: dat de oordeelen wel weêr ophouden zullen, dat alle dingen in de wereld altijd geweest zijn zooals nu, dat goede en kwade tijden altijd verwisseld zijn, en dat zulks zijne natuurlijke oorzaken heeft; behalve ook dat de zonde zelve op het hart vaneenen, die er zich in toegeeft, of niet wezenlijk er mede in eenen oprechten strijd staat, eene verblindende en verhardende kracht heeft, zoodat zij zulks dadelijk werkt. Zoo is de Heere God zelf en zijn Geest, in in zijne heilige rechtvaardigheid, de verstokker van het hart, die Farao's hart in zijne wrekende gerechtigheid met verstoktheid strafte. O! dan strijdt God en zijn Geest zelf tegen dien mensch of dat volk, volgens Jes. 63:10—17, verkeerende zich in een vijand, en wijkende

dus met zijne gemeene gunst en goedheid; en o, wee dan hen! (zegt God) als Ik van hen zal geweken zijn, Hos. 9: 12.

b. Slaan wij nu eens gade de wijze van des profeten aanspraak aan dit volk; het is, gij volk dat met geenens lust bevangen wordt, namelijk, gelijk men in de scholen spreekt, in vocativo, (hen aanstonds in den eersten persoon aansprekende;) de zaken en het gevaar waren er niet naar, om zoo zachtelijk en van ter zijde dit. in den derden persoon te doen; ook had de profeet te veel vuur van binnen en te veel liefde tot hunne zielen; dus

1. Spreekt hij hen hard en bestraffend aan, als een Boanerges; de profeet zoekt hier niet het volk maar genoegens te geven of hunne gunst in te winnen, of hunne harten op eene vleeschelijke wijze achter zich te trekken, maar God en de zielen des volks' liefhebbende, raakt hij hunnen hartader aan, alsof hij zeide, gelijk wij die spreekwijze vinden : komt hier gij zulkeen, gij volk. zoo trotsch van harte daarop, dat gij Abrahams zaad en het verkorene Israël zijt, weet, dat dit uw stand is: o! gij zijt zoo verre van Abrahams en Israëls gestalte, dat gij met geenens lust meer wordt bevangen; kondt gij uzelf eens zien, en het groote en oneindige onderscheid tusschen uzelf en uwe zalige voorvaders naar het vleesch!

2. Spreekt hij hen te gelijk ook met liefde en medelijden aan. O! dat was er onder: de profeet was bang voor hunnen ondergang en verderf; dat lag op zijn hart; zij waren evenwel Gods volk, van den Heere zelf daartoe gemaakt, op- en aangenomen, zij hadden evenwel groote beloften ; en nu zoo treurig gesteld, met geen lust bevangen! O! hij ontfermt er zich over.

3. Wil de profeet met deze taal: gij volk, dat met geen lust bevangen wordt, hen als het ware uit hunnen doodslaap wakker roepen; dit wist de profeet wel, dat zulks door de kracht van zijn zeggen en roepen niet geschieden kon, echter was het het gewone ingestelde middel van den Heere. Ezechiël moest, hfdst. 37, tot doodsbenederen spreken en profeteeren ; hierom zal hij hen aanspreken, alsof het in hunne hand was, en daaronder tegelijk van zijn doen en kracht van zeggen afzien, en tot den Geest geprofeteerd hebben: gij Geest! kom aan van de vier winden, en blaas in deze gedooden, of hunne oogen, ooren en harten geopend mochten worden, ten einde zij acht gaven op de vermaning en waarschuwing van den profeet.

B. Belangende de allertrouwste en allertrouwste raad des profeets zelve aan dit ellendig gestelde volk, om de oordeelen Gods nog voor te komen, dezelve is: doorzoek uzelfen nauw, ja, doorzoek nauw; hierin slaan wij gade,

a. Met een woord, iets over de beteekenis der spreekwijzen, en wel bij verdubbeling toegediend, mitsgaders wat de profeet hiermede te kennen wil geven; hierin staat ons te letten:

1. Op de beteekenis der spreekwijzen, bij verdubbeling toegediend, waarin wij beschouwen,

a. De beteekenis der spreekwijzen.

†. Door het doorzoeken hebben wij te verstaan, onderzoeken of ziften, zoowel als doorzoeken. en drukt zooveel uit 'als vergaderen of verzamelen, zooals wij dit woord gebruikt vinden, Exod. 5 : 7, 12, van het verzamelen van stroo en stoppelen. en 1 Kon. 17 : 10, van het hout lezen, waartoe eene naarstige' nazoeking behoort.

††. Dit nauw te doen, zegt zooveel, als zonder versoehooning van eenige schuilhoeken, ja, nauw, met inspanning van al zijne vermogens, met vergadering van al zijne zinnen, zóó, dat men de stralen zijns gezichts bijeenhoudt om te 'scherper te kunnen zien.

b. Beschouwen wij de verdubbelde toediening dier spreekwijzen.

†. Dit geeft. zoo *hier als elders, te kennen de hooge noodzakelijkheid hiervan, om het met al zijne macht te behartigen, dat het geen uitstel kan lijden ; ook ligt er in opgesloten, dat het bij eens doorzoeken niet moet blijven, maar dat de ziel daardoor heen op de verzoening, bekeering tot God en vrede met God een oog te houden heeft, om zichzelf te onderzoeken en te doorzoeken, vermits niets anders iemand ooit recht ontdekt noch vatbaar zal maken voor Evangelielicht; behalve dat het hier als de eenige weg voorkomt, om de boven het hoofd hangende en met grond gevreesde rampen en onheilen voor te komen, waarom wij lezen Klaagl. 3 : 40, Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken, en laat ons wederkeeren tot den Heere.

††. Vinden wij, dat er in deze verdubbelde toediening eenige verandering is. Het eerste is : doorzoekt uzelfen nauw; dit heeft zijn opzicht op 's menschen eigen hart en grondstaat, en op de inwendige gesteldheid des gemoeds, zoo omtrent den Heere en het geen goddelijk is, als aan de andere zijde omtrent alles, wat buiten God is, in het bijzonder omtrent de inwonende zonde, de wereld en wat dies meer zij. Maar het tweede is: ja, doorzoekt nauw, (als het ware) onbepaald en zonder bijvoeging van eenig voorwerp, dit schijnt te doelen op den gemeenen toestand van land en kerk, en de wegen Gods, van tijd tot tijd met dezelve gehouden, hetwelk elk, langs den weg van gedurige nauwe doorzoeking, met indruk op zijn hart moet zoeken te krijgen; want eigenlijk zien deze spreekwijzen op hetgeen de Heere zelf bedreigd had, Zef.' 1 : 12, Ik zal Jeruzal'em met lantaarnen doorzoeken, gelijk een rechter des nachts met lantaarnen huiszoeking doet, om de booze werken der' duisternis te ontdekken en dan naar verdiensten te straffen. Om nu deze verschrikkelijke doorzoeking Gods voor te komen, zoo raadt de profeet aan het volk: o ! doorzoekt uzelfen nauw, ja, doorzoekt nauw, namelijk, met de lamp van Gods Woord, bij het licht zijns Geestes, Ps. 119 : 105. Om het eerst en alvorens uit te vinden, dus wil de profeet zeggen, is het allerveiligst, zonder eenig achterhouden uzelfen aan te klagen, en daar kan verzoening, vergiffenis en vrede op volgen; daarna, als God met lantaarnen doorzoekt, dan is het zijn dag, en voor u te laat.

2. Staat ons te' letten op hetgeen de profeet hiermede wil te kennen geven.

a. De profeet toont hiermede gevoel en indruk op zijn hart te

hebben, dat er niets in de wereld is, dat meer arglistigheden, meer vuile, heimelijke, ongekende schuil- en morshoeken heeft, dan des menschen eigen hart, Jer. 17 : 9.

b. Dat de mensch nergens blinder in is, dan in zijn hart, nergens vreemder van is, dan van hetgeen in zijn hart is en omgaat, ja, nergens afkeeriger van is, dan tot het bedaard doorzoeken, en dat nauw te doen van zichzelf, en dus zijne rekening in zijn nadeel op te maken : en, vrienden! is het zoo gesteld met elk mensch voor zichzelf, wat hebben wij dan te denken van een gansch land en van eene natie ?

e. En bijgevolg dat hij een wijs mensch is, die in tijds tot dit nauwe, ja, nauwe doorzoeken van zichzelf komt, en die in tijds de gelegenheden van zijnen grondstaat voor God zien wil en ziet, gelijk Paulus dit met opzicht tot elk mensch in het bijzonder vermaant, 2 Cor. 13: 5, en gelijk de Heere beveelt dat tot einde vast- en bid-dagen gebruikt moeten worden, ten opzichte van den gemeenen toestand van een gansch volk, Joël 1, 2, en dus is het niet vreemd dat de profeet ook dezen weg aan de hand geeft.

b. Slaan wij nu gade, wat tot de rechte doorzoeking van zichzelf en met opzicht tot het gemeen behoort, mitsgaders wat elk al nauw te doorzoeken heeft; hierin staat ons te letten:

1. Op hetgeen tot het nauwe doorzoeken behoort, **namelijk**, daartoe is noodig, zal iemand er voorspoed in hebben:

a. Gevoel en indruk op zijn hart van zijne blindheid, afkeerigheid en onmacht, en bijgevolg van de hooge noodzakelijkheid van de verlichting des Geestes bij het Woord. Zonder licht kan men niet zoeken en nog minder nauw doorzoeken, en nog minder donkere gaten en schuilhoeken en holen in den wand, waarin de Heere Ezechiël inleidde, hfdst. 8 : 7, 8; ja, zonder licht is het Woord, waarbij men zijnen staat, weg en alles nagaan moet, als een verzegeld boek, of als een boek in de hand van een, die niet lezen kan, Jes. 29 : 12. O! hoezeer een mensch anders zich pijnigt om zichzelf voort te helpen, hij zal zijnen staat en naam in dat Woord niet zien kunnen, totdat de Heilige Geest zijne oogen opent, en de Leeuw uit den stam van Juda, die alleen die macht heeft, Openb. 5 : 5, de zegelen opbreekt.

b. Bijgevolg is er ook zeer toe noodig, vasten en bidden met belijdenis van zonden, daaronder wordt het licht verkregen; niet dat de mensch éénen dag zijne ziel kwelle, en zijn hoofd kromme, als Jes. 58 : 5, maar dat hij na den biddag een oog blijft houden op die dingen waarvan God hem wat heeft doen zien, en dat hij blijft aanhouden in het gebed. Daarbij, is vasten op zichzelf niets, maar in Gods instelling is het een krachtig middel tot vernedering, en zeer behulpzaam in de hand des Geestes, om tot vernedering, billijking en rechtvaardiging van God, en dus tot meerder licht te komen; dit was Daniël's dierbare weg, hfdst. 9: 3-8, waardig en noodig in dezen tijd na te lezen.

c. **Bindelijk** behoort er ook volstrekt toe, oprechtheid en **getrouw-**

heid; elk moet het in zijn hart met den Heere meenen, en hij moet getrouw zijn, zoodat hij niet eene zaak, hoe lief ook, verschoont. Vrienden! schuilt er eenige zaak, wil iemand iets in de hand houden, de Heere zal het naderen tot Hem zulkeen niet toelaten, ● ja, al is hij anders in den grond oprecht, hij zal den toegang missen. David zegt: Ps. 66: 18, Had ik naar ongerechte dingen met mijn hart gezien, de Heere zoude niet gehoord hebben, maar het klagen over de onoprechtheden en de streken van zijn hart, en het blank en openleggen van zijn hart, met al zijne ongekende schuilhoeken voor een ondoorgrondelijk, hartdoorgrondend God, lust hebbende in des Heeren ontdekking, en die beproeving in te roepen, naar Davids voorbeeld, Ps. 139 : 23, 24, dat wordt vereischt, gelijk ook getrouwheid aan het weinige licht, dat de Heere hem in dezen tijd bij de zaken geeft, om nu meereen volkomen hart daaromtrent te zoeken, en om dus in het vervolg zijnen vinger op zijn zeer, zijn oog op zijn kwaad, zijn bijzonder kwaad, te mogen houden, rusteloos buiten de rechte genezing door Christus, door zijn bloed en dood, aan den' grond en wortel.

2. Staat ons te letten op hetgeen elk, hoofd voor hoofd, al nauw te doorzoeken heeft, ten einde hij langs dien weg het baren des besluits Gods, de op weg zijnde hittigheden van Gods toorn, ja, het komen van den dag des toorns van den Heere, waarvan in het volgende vers gesproken wordt, voorkome.

a. Onbekeerde mensch ! gij hebt noodig nauw te doorzoeken:

†. Uwen staat voor God, de scheiding, die door den zondeval gekomen is tusschen God en uwe ziel. Vrienden! het rechte gezicht betrekkelijk zichzelf en God en zijne heerlijkheid te derven, van Jezus als het eenige behoudmiddel te missen, *dat is genade die het krijgt, en dat zal hem niet werkeloos noch ledig laten.; deze scheiding en eeuwige kloof is toch de worteloorzaak van alle goddeloosheden en uitbrekende zonden, en dat is eigenlijk de natuurstaat, waaraan Jezus zelf de hand moet leggen, zal de mensch ooit terechtkomen.

††. Gij hebt nauw te doorzoeken welke de oorzaken zijn, waardoor gij onder al de vermaningen, betuigingen en waarschuwingen, dezelfde en zonder verandering tot hiertoe gebleven zijt; als daar is:

*. Die kracht van blindheid en geestelijken dood, waarin gij ligt.

•**. Die kracht van liefde tot de wereld en de zonde; o ! dat doet het den mensch.

***. Die kracht des 'boozen, die zoo verblindt, dat het licht van het Evangelie des zaligen Gods de ziel niet kan bestralen, ja, die door zijne werking zoo krachtig aan- en ophitst, in en tot elks bijzondere, eigene natuur, humeur en gemoedszonde, dat hij gansch doof is voor de roepende stem, evenals wij lezen van hem die eene vrouw had getrouwd, Luk. 14 : 20, die verontschuldigde zich niet, als hij ge-roepen werd, het woord was maar: ik' kan niet komen.

****. Ja die kracht van vooroordeelen in het hart tegen Gods hart-veranderend genadewerk, tegen Gods zaak en volk, en bijgevolg tegen alle besturingen, die daar henenleiden. Menigeen, hoe vriendelijk hij

schijnt, hij kan dat volk niet dulden, daar is eene kregelheid van binnen; o, mensch! kondet gij eens gelooven, hetgeen gij van binnen tegen die zaak en dat volk gevoelt, dat dit in het paradijs al gezet is, en dat het eene vrucht is van uwen val en een trek van den duivel, dien gij toegevallen zijt, ja, een bewijs dit gij uit uwen val door de genade niet hersteld zijt, daar zou ras omwending komen.

†††. Gij hebt nauw te doorzoeken, wat God al aan u gedaan heeft.

*. De Heere heeft u van uwe jeugd af gedragen, in ziekten en gevaren bewaard, in het tijdelijke verzorgd, en geene merkelijke smarten, gelijk anderen zoo zwaar hebben daar toegevoegd; en heeft zulks wel ooit liefde van binnen tot God in u veroorzaakt? zoodat uw hart losraakte voor den Heere, en afgetrokken werd van alles, waaraan het vast zat.

**. De Heere heeft elk onzer, zoo rampzalig geboren, al onze dagen den weg naar den hemel laten aanwijzen; daar is een gedurige roeper achter ons, die ons toeroept: Dit is de weg, wandelt in denzelven. En is dat niet zeer groot, als een rechter zelfs aan gevangenen en gevonnisden ter dood een weg van redding en ontkoming laat verkondigen? O! ingeval elk onbekeerd mensch in zijn hart geen werkelijk atheïst ware, maar de allernoodigste, eeuwige waarheden geloofde, wat zou dit eene beroerende blijdschap en werkzaamheid in zijn hart veroorzaken! O! als er zelfs eene goede maat van historisch geloof was, het zou wel degelijk doen opmerken, maar dit zelfs is thans zeer ongemeen; eene menigte menschen missen dit historisch geloof, hetwelk nochtans niet kan zalig maken.

***. Ja heeft God sommigen niet wel, ja, wel meer dan eens, aan het hart geklopt? Zijn sommigen onzer niet uit de grove wereld en zonden bekeerd tot de genademiddelen en tot Gods volk? En dat uit oorzaak van eenigen indruk op hun hart en achterdocht over hunnen eeuwigen stand, en blijft de menigte daar nu niet bij staan, die dagelijks weigeren hun hart en hand aan den Heere Jezus te geven? O, vrienden! het is nu tijd en hoog tijd, om de oorzaken van uw blijven staan in uwen natuurstaat en van uw hinken op twee gedachten voor den Heere nauw te doorzoeken. het mocht u nu in dezen tijd gebeuren, dat gij een stapje verder raaktet.

****. En vrienden! is elk onzer in het bijzonder geen getuige, dat God een oneindig lankmoedig God is? Heeft de Heere ooit met iemand onzer gehandeld naar zijne zonden, naar zijne nalatigheden in God te zoeken, naar zijn misbruik of zijne verwaarloozing van Gods eigene instelling tot genademiddelen, ja, naar ons verwerpen van Hem, die van de hemelen is. welke ons werd aangeboden? O, vrienden! Gods naam is volgens E'xod. 34 : 6, groot van lankmoedigheid, en volgens Neh. 9 : 30, zoo vertoogt het de Heere vele jaren; maar dit veroorzaakt een naren toestand. Paulus zegt, Rom. 2: 5, dat het is toorn vergaderen als een schat, in den dag des toorns en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods.

††††. Hebt gij nauw te doorzoeken, welke eeuwige onheilen boven

uw hoofd hangen, in dien staat blijvende; **namelijk**, hittigheden des toorns Gods, in den dag zijns toorns, zooals in het volgende vers; van God verdaan te worden, Ps. 5 : 7; eeuwige weeën en verbolgenheden Gods te ondervinden in eene genadelooze, verschrikkelijke, donkere, eeuwige eeuwigheid, waar duizenden jaren zijn zullen als één dag. O! konde dit afgeteld worden, al kon de wereld de cijfergetallen niet bevatten, nog zou er een einde komen; maar alle verstand staat hier stil en verliest zich in het onbevattelijke eeuwige. Sommigen weten hier, in den tijd, iets wat spijt, ja, wat een knagende spijt en boosheid tegen zichzelf te zeggen is, wanneer eens een groot voordeel door eigen toedoen is verwaarloosd, en wanneer eene groote schade en schande in de plaats behaald is, maar wat er eeuwig te zien, te herdenken en te gevoelen zou zijn, gepaard met een volmaakt toelichtend geheugen, o ! geen oog heeft dit ook ooit gezien noch geen oor gehoord, ja, nooit is het ook in eenig menschenhart opgekomen, hoe **vreeselijk** het zal zijn, te vallen in de handen van den levenden God, wiens sterkte des toorns en zijner verbolgenheid niemand kent, zooals de Heere Jezus, die zulks in de plaats van zijn volk gesmaakt heeft! O! gelukzalig die mensch, die Jezus tot zijnen Borg heeft! Ziet, door het nauwe, ja, nauwe doorzoeken van al deze dingen zoudt gij een pak kunnen krijgen, waarmede gij in uwen natuurstaat, zooals gij geboren zijt, u nederleggen moest voor een groot en almachtig, zielbewerkend God, ja, daardoor zoudt gij zulke wonden kunnen bekomen, waaraan de opperste Medicijnmeester Christus te pas kwam, en in dien weg zou heil met mogendheden zich openbaren kunnen.

b. En, volk van God! o, wat is er voor u al nauw te doorzoeken! Kunt gij eens inkeeren met inroeping onder bedaarde zuchtigen om licht, daar zou wat na te gaan zijn, en na doorzoeking zou uwen boedel er ook wel berooid uitzien; o! wat schaamroodheid zou uw aangezicht ook bedekken! Wij zullen met een woord maar eenige aanleiding geven tot nadere en Verdere inleiding aan des Heeren volk, vermits dit in het vervolg, als de Heere wil, nader bij de stukken blijken zal, uit de bewijzen van het verval onder dat volk. Ik zeg, gaat maar eens van verre na, ja, doorzoekt liever nauw:

†. Uwe gewone gesteldheid in het Christendom, den gewonen loop uws verstands; ziet, of gij daar niet vindt eene kracht van zondige eigenheid en zelfliefde, onverloochendheid in alle ontmoetingen en waaraan gij uwe handen slaat, en geesteloosheid in uwe verborgene en openbare godsdiensten ; en wat is van dat alles de oorzaak?

††. Doorzoekt eens nauw uwe geestelijke kracht in de gevallen, die God in zijne voorzienigheid u doet ontmoeten ; o! wat zijt gij, dan ? Vrienden! kunt gij nog **geene** gemeene lasten dragen, en volgens Jes. 6 : 13, als de haageiken den anderen ten steun zijn? Ja, kunt gij in dezen tijd ter hulp opkomen ? Heeft uwe kracht u 'niet verlaten, en ligt gij als in zwakheid niet neergeworpen? En wat zijn toch de oorzaken ?

†††. Doorzoekt eens **nauw** uwe harten, wat daar al op den troon

zit en gevoed wordt, wat kracht de wereld daar heeft en wat plaats de dingen buiten God daar beslaan.

††††. Ja doorzoekt eens nauw uw gedrag in uw huis, en naar buiten, onder vroom en onvroom, de opvoeding uwer kinderen, uwen handel op koopmanschap met uw evenmensch; is dit alles zoo recht, dat het van rondom het licht verdragen kan? en

††††. Doorzoekt eens nauw uwe huizen, uwe schatkisten, (die ze hebben) hoewel het wel noodig is, dat elk zijn kleintje dat hij heeft, mede doorsnuffele. O, vrienden! de onrechtvaardige mammon moet ook eens ter toets komen; hoe is hij verkregen? hoe wordt hij bezeten? heeft hij zijnen eigenen meester wel? Salomo zegt, Spr. 3 : 27, Onthoudt het 'goed van zijnen meester niet. Schat gij naar Gods Woord den behoeftige als een goddelijk recht hebbende op uwen overvloed; ja, gaat eens van boven naar beneden in uwe huizen, en teekent eens aan wat uw hart al heeft en vast houdt. O! de huizen, zoowel der arme als der rijke vromen, zijn met afgoderij vervuld. Kinderen van God, dat gij eens lust moogt krijgen, dat de Heere u zelf bij de hand vatte en u met een Ezechiël, hfdst. 8 : 7, 9, eens leiden moge in het hol van den wand, en dat Hij u nog eens groter gruwelen toonen moge dan deze, die gij reeds ziet.

c. En eindelijk heeft elk onzer, hoofd voor hoofd, nauw te doorzoeken de teekenen der tijden, of de bewijzen naar de Heilige Schrift, dat Gods besluit van zware oordeelen, opzigtelijk tot het gemeen, zwanger is, en dat de dag der wraak en der vergelding nadert. Of wij het geluk hadden, dat de Heere ons daarin mocht leiden, en wij recht gesteld mochten worden, ten einde de oprechten onder ons verwaardigd werden in dezen tijd tusschen te treden, in de scheure te staan tusschen het voorhuis en het altaar, ja, tusschen een vertoord God en een schuldig land, op de eeuwige gerechtigheid des Borgs te pleiten, en dus de bres, die zoo wijd is als de zee, toe te muren, Ezech. 22 : 30. Laat uw gedachten veel hierover gaan, of gij daaronder wat in uw hart kreeg. Deze dingen behooren meer "tot het volgende vers, waartoe wij nu overgaan, en daarom, vrienden! raad ik nu aan u en mijzelven: **Ω!** doorzoekt uzelfen nauw, ja, doorzoekt nauw, gij volk, dat met geen lust bevangen wordt.

B. Aangaande nu de nadere en allerkrachtigste aanbinding van den profeet, van dezen zijnen goeden raad op de harten des volks; het was hier hoog tijd om haast te maken, volgens het tweede vers; daarin slaan wij het oog:

A. Op de zaak, waarvan de profeet zijn aandrang maakt, namelijk, het besluit van God was zwanger van uitroeiende oordeelen, het Zou baren, ja, zekerlijk, en dat zeer snel, dewijl de dag van zwanger zijn of van uitstel, voorbijgaan zou als kaf; en dan zou het voortbrengen, hittigheden van toorn, ja, een dag van den toorn des Heeren, welke over henlieden zouden komen.

B. Op de kracht van aanbinding of aandrang zelve, als de profeet tot zijnen raad toedoet, eer het besluit baart, [als kaf gaat de dag

voorbij] terwijl de hittigheid van des Heeren toorn over ulieden nog niet komt; terwijl de dag van den toorn des Heeren over ulieden nog niet komt.

A. Belangende het eerste, daarin slaan wij gade,

a. De gelijkenis, waardoor de profeet tot het volk zinnebeeldig spreekt, waarin ons te letten staat:

1. Op de wijze van handel van den profeet.

a. De profeet Zefanja betoont zich hier te zijn een wijze, wiens oogen in zijn voorhoofd staan, Pred. 2 : 14, om vooruit de teekenen der tijden op te merken, om het kwaad, dat bereid werd, van verre te zien en daarvoor te waarschuwen, en om dus, volgens Jes. 58 : 1, uit de keel te roepen en niet in te houden. Hij stond hier met een Habakuk, hfdst. 2 : 1, op zijne wacht, wachtende wat God hem doen en in hem spreken zou; en dus kreeg hij bij eene zinnebeeldige gelijkenis onder het oog en op zijn hart, welke zware tijden en oordeelen Gods de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem te wachten hadden.

b. Was deze handelwijs aan de profeten niet ongemeen, de Heere ontdekte meermalen zijne heilige voornemens aan zijne knechten op die wijze, eer Hij daarstelde de gedachten zijns harten, Jer. 30 : 24, en eer Hij den raad zijner boden volbrengt, Jes. 44 : 26; ziet dit een voor allen in Jeremia, die tot ditzelfde volk gezonden was; deze voorzag zware tijden over Juda, Jer. 1: 11, 14, dan eens bij eene amandelroede, dus zoude God wakker zijn om zijn woord van bedreiging te doen komen, dan eens bij een ziedenden pot tegen het Noorden, dus zou God de koninkrijken van het Noorden doen opkomen tegen Jeruzalem. Ja, de Heere Jezus zelf sprak in zijne omwandeling veel door gelijkenissen; en wij lezen Matth. 13: 34, dat Hij zonder dezelve niet sprak, en zijn einde was hoog, namelijk, opdat de kinderen des koninkrijks het zouden vatten en verstaan, en ook opdat anderen blind blijven, en zich daaraan stooten en daarover vallen zouden, ja, tot hun eeuwig verderf. Zoo is het hier ook gelegen met Zefanja.

2. Gevolgelyk staat ons te letten op de gelijkenis of het zinnebeeld zelve; dit is 'door den Heiligen Geest aan den profeet voorgedaan, en ontleend aan eene vrouw, die hare vrucht reeds ontvangen heeft, welke maar een zeker bepaalden tijd daarvan zwanger gaat, en welke zwangere staat, naar den gewonen loop der natuur, niet anders eindigt dan in baren of voortbrengen van hare vrucht; gelijk ook dat haar zwangere tijd zeer snel en schielijk voorbij vliegt; en als de bestemde barenstijd daar is, dat er dan geen middel is om zulks op te houden of te stuiten. Dus moeten wij geene gelijkenis of zinnebeeld verder trekken, dan tot het oogmerk des Geestes.

b. Slaan wij nu eens gade de verklaring van den profeet van deze gelijkenis. In den tekst ligt: dat het besluit van God zwanger zijnde, zekerlijk, ja, onvermijdelijk oordeelen baren zou; dat dit zeer snel en schielijk geschieden zou; en als die tijd daar was, dat er dan geen ophouden of stuiten aan zou zijn. Hierin staat ons te letten:

1. Op de zekerheid en onvermijdelijkheid van het baren van het besluit Gods.

a. Wij weten, dat wij door het besluit van God te verstaan hebben, dat volstrekt, eeuwig, vrij, souverein en onveranderlijk voornemen Gods, wat in den tijd geschieden zal, hetzij door Gods dadelijke, of hetzij door Gods toelatende, besturende en bepalende voorzienige hand, tot verheerlijking van zijne eigene deugden; hetwelk van voren verborgen is, en van achteren openbaar wordt, en gevolgelijk voor den mensch een gesloten boek, dat niemand macht heeft te openen, dan de Leeuw uit den stam van Juda. Openb. 5 : 5, en waarnaar derhalve niemand kan noch mag leven. Hierom is het, dat de Heere aan ons menschen een ander en Open boek geeft, om daarnaar onze zaligheid uit te werken en te wandelen; dit besluit is die raad Gods, die bestaan zal, Jes. 46 : 10 en Openb. 4 : 11, die eeuwige wil Gods, waaraan alles is en geschapen is.

b. Wordt aan dit besluit een baren toegekend, hetwelk in de zinnebeeldige godgeleerdheid niet anders hier te kennen geeft, dan dat dit besluit van God zich zou openbaren, wat het inhield; hiervan waren kenteekenen van Jezus genoemd, Matth. 16 : 3. de 'teekenen der tijden, welke de farizeën en schriftgeleerden niet onderscheidden, waarom Jezus hen bestraft, zeggende: gij geveinsden, het aanschijn des hemels weet gijlieden wel te onderscheiden, en kunt gij de teekenen der tijden niet onderscheiden? Waarvan nu dit besluit zwanger was, en wat het op zijnen tijd voortbrengen zou, waren zware, zeer benauwende, ja, uitroeiende oordeelen, gelijk blijkt uit het vorige eerste hfdst. van vs. 2-11 ingesloten: dus was, volgens Jes. 63 : 4, de dag der wraak in Gods hart. Hier zou iemands hart vragen kunnen: hoe wist de profeet zulks? en hoe weten Gods knechten en volk dit nog? Wij antwoorden: behalve dat die heilige profeten door den Geest in hunne gezichten onfeilbaar werden geleid, en dat de Heere dikwijls. (eer Hij eene zaak uitvoerde) dezelve eerst bekend maakte aan zijne knechten, Amos 3 : 7, hetwelk nu zoozeer niet meer plaats heeft; zoo wordt echter zulks nog geweten, en wordt nog met zekerheid besloten, dat Gods besluit van oordeelen zwanger is, en dat het onvermijdelijk, in geval het door vernedering en bekeering niet voorgekomen wordt) baren zal.

†. Uit Gods gewonen weg van alle tijden, volgens zijn geopenbaard Woord. Gods Woord zegt: als alle vleesch, vroom en Onvroom, zijnen weg verdorven heeft, en als een volk in het algemeen zeer zondig, goddeloos of zorgeloos leeft; als alle waarschuwingen in den wind worden geslagen; als Gods zegeningen, oordeelen en uitgeroepen verbodsdagen geene verandering ten goede veroorzaken; maar integendeel, de zonden, de verharding des harten, de atheïsterij, de vrijzinnigheid en vrijeesterij daar tegen aan, steeds meer en meer aanwassende zijn, dat daarop zware, nare en duistere tijden, zoo geene uitroeiende oordeelen en verplaatsing van de kerk, te wachten zijn. Ziet de voorbeelden hiervan in de eerste wereld, in Sodom; en wij lezen ook,

Jer. 35 : 15, 17, dat God zegt: Ik heb tot u gezonden al mijne knechten, de profeten, vroeg op zijnde en zendende, om te zeggen: bekeert u *goed*, een iegelijk van zijnen boozen weg, en maakt uwe handelingen *goed* en wandelt andere goden niet na, om hen te dienen Maar gij hebt uwe ooren niet geneigd, noch naar Mij gehoord. Daarom ziet, (zegt God) Ik zal over Juda en over alle inwoners van Jeruzalem brengen al het kwaad, dat Ik tegen hen gesproken heb. En zeer nadrukkelijk wijst de Heere zelf het volk naar andere kerken, Jer. 7 : 12, Gaat naar Silo, waar Ik mijnen naam in het eerste had doen wonen, en ziet wat Ik daar gedaan heb. Ook is er een aanbiddelijke samenhang tusschen de'gedraging der menschen en tusschen de uitvoering des besluits, welke uitvoering weder overeenstemt met het geopenbaarde, onfeilbare Woord van God; dus liggen daarin gronden van zekerheid.

††. Wordt zulks ook geweten uit de leiding van den Geest der gebeden volgens dat Woord, zoodat Gods knechten en volk door den Geest der gebeden, somtijds in hun overdenken en bidden, naar dat Woord geleid worden in de verborgenheden der ongerechtigheid, die er in een land onder alle vleesch heerscht, en dat zij zien, volgens Klaagl. 2 : 13, 14, dat de breuk tusschen God en een volk zoowijd is als de zee, ja, onheelbaar, ja, dat zij bittere dingen en gevolgen zien, waarover zware benauwdheden hen op zulk een tijd aangrijpen; niet van zwaar bloed, zooals de goddeloozen zeggen, want voor zichzelf en met hunnen eeuwiggen staat hebben zij in zulk eenen tijd, wel eens toegang, en veel vrede van binnen, en op dienzelfden tijd, als zij voor het gemeen zich aanbieden, vinden zij een gesloten hemel, geen toegang, en vermenigvuldiging van gedachten, en zware benauwdheden. Ja zelfs, dat God goede en troostrijke woorden tot hen spreekt, hen sterkt door beloften, als dat komt, dat zij in eene woonplaats des vredes zullen wonen, in wel verzekerde woningen, maar dat het daar buiten hagelen zal, Jes. 32 : 18, 19. Dit is wat van hetgeen wij lezen Jes. 51: 20, waar de kinderen (Gods volk) in bezwijming gevallen liggen en vol zijn van de grimmigheid des Heeren, van de schelding huns Gods, en zooals God tot Jeremia zegt, hfdst. 7:16, Bidt niet meer voor dit volk ten goede.

2. Staat ons te letten op de zeer schielijke aannadering van dezen barenstijd. De tekst zegt: als kaf gaat de dag voorbij; hierin beschouwen wij,

a. Wat deze spreekwijze insluit.

†. Door den dag hebben wij hier te verstaan, den dag van dragen, van zwanger gaan, den dag van niet baren, en *gevolgelyk* den dag van uitstel van 's Heeren toorn en van Gods lankmoedigheid ; zulk een *dag* had Jeruzalem ten tijde van Christus ook nog, Luk. 19: 42, gelijk Jezus (naderende tot de' stad) weenende uitriep : Och ! of gij het ook bekendet, ook nog in dezen uwen dag! en wordt wel genoemd in den Bijbel, het jaar of *tijden* van het welbehagen des Heeren, Jes. 61: 2. Het jaar mijner verlost en der genadebezoeken Gods, Jes.

63 : 4. Vindenstijden, Ps. 32 : 6. De tijd om genadig te zijn, Ps. 102 : 14, wanneer de Heere, volgens Luk. 13 : 34, roept, lokt, noodigt, ja wacht om genadig te zijn, Jes. 30 : 18. Het heden der zaligheid, Ps. 95 : 7, vergeleken Hebr. 3 : 7, wanneer God zijne lankmoedigheid uitstrekt; ja, een dag om te merken, in tegenstelling van 's menschen nacht, waarin hij niet zal kunnen, Joh. 9 : 4, en ook dagen van den Zoon des menschen, van welke een mensch (die verwaarloosd hebbende) een zal begeeren te zien na dezen, en welken hij dan niet zal zien, Luk. 17 : 22.

††. Door het voorbijgaan als kaf, dat dezen dag wordt toegekend, hebben wij te verstaan, naar de kracht van het woord en de hettekenen in de zinnebeeldige godgeleerdheid, hèt snellijk voorbijvliegen van den tijd der genade en der lankmoedigheid; waarom 'het wel placht afgebeeld te worden bijeenen gevleugelden zandlooper, tegelijk uitdrukkende, dat die tijd eens eindigen zal. Dit is eigen aan onze dagen, in tegenstelling van Gods dag; o! als die komt, waarvan wij straks moeten spreken, die duurt in eeuwigheid, en dan wordt het des menschen nacht. Dat nu deze genadedag spoedig voorbijgaat, lezen wij Ps. 90: 9, 10 : Onze dagen en jaren gaan henen door als eene gedachte, het wordt snellijk afgesneden, en wij vliegen daarhenen; daarom bidt de man Gods: Heere! leer ze mij tellen.

b. Beschouwen wij de gepastheid van deze 'gelijkenis van den profeet, en hoezeer overredende dezelve is.

†. De profeet vergelijkt den tijd van Gods lankmoedigheid hier bij een dag, die als kaf voorbijgaat.

*. Bij een dag, omdat die maar een zekeren en bestemden tijd heeft, gelijk de tijd van het zwanger zijn eener vrouw; derhalve, al duurt hij 'lang, wij weten echter naar den Bijbel, dat het een bij God bestemde dag' of tijd is; de dag van de eerste wereld was honderd en twintig jaar, Gen. 6: 3. De vijgeboom werd een jaar verschoond, Luk. 13: 8, 9. Sodoms en Gomorra's tijd, zoolang Lot er in was, en hen vermaande en waarschuwde, Gen. 19. Het Jodendom had ook een bestemden dag, die na de verwerping des Heeren Jezus over hen was bepaald, waarin de Heere nog van hen gezocht en gevonden wilde worden, Luk. 19: 42. Ninivé kreeg veertig dagen uitstel, Jona 3: 4. En Paulus noemt den dag van genade maar een uur om op te waken, Rom. 13 : 11. O vrienden! na dezen tijd zal er toch geen tijd zijn; en ook omdat op een dag altijd een nacht volgt en te wachten is, hierom is de raad van Jezus, Joh. 9 : 4, te werken terwijl het dag is, eer de nacht komt, dat men niet zal kunnen werken. Toen over de eerste wereld de zondvloed kwam, was het gedaan, het was nacht, de tijd, de dag, de honderdwtintig jaren waren om, als Lot uit Sodom uitgeleid was, en dus die steun weg, daar zonk het heen, Gen. 19. En Jezus weg zijnde, en zijn volk vervolgd, zaten daar de Romeinen in Jeruzalem, en er kwamen dagen ja, een nacht, mag men zeggen, als nooit geweest was of zijn zou, naar Jezus' voorzegging, Matth. 24 : 21.

****.** Ja, vergelijkt de profeet dit voorbijvliegen van den tijd van uitstel bij een dag, die als kaf voorbijgaat, om het schielijke en onver-

wachte voorbijvliegen, en dus de gelegenheid van den genadetijd uit te drukken. Paulus maakt hiervan een aandrang in zijne vermaning, Rom. 13: 11; (hij zegt:) dewijl wij de gelegenheid des tijds weten, of weten, hoe het met den tijd gelegen is. O! vrienden, een kleine wind is het kaf te sterk; de profeet zegt, Jer. 4: 12, Daar zal mij een wind komen, die hun te sterk zal zijn, en daar vliegt het dan heen. Ook omdat daaraan dan geen terugkrijgen is, vervlogen kaf is niet meer te vinden; de voorbij zijnde genadetijd is onherroepelijk. Dit heeft de engel, Openb. 10: 6 met den eenen voet op de aarde en met den anderen op de zee staande, over de aarde en de zee gezworen bij Dien, die leeft in alle eeuwigheid.

††. Dus wil de profeet hun, tot hunne overreding, onder het oog brengen, dat, gelijk een volk in het gemeen, zoo ook elk mensch, hoofd voor hoofd 'in het bijzonder, zijn dag of tijd heeft, om genade in Gods oogten te zoeken *en te vinden, welke spoedig eindigen zal; en deze dag voor een mensch is:

*. In het gemeen zijn gansche leeftijd, zeventig of tachtig jaren, naar hij sterk is, Ps. 90: 10; die tijd voorbij zijnde, is zijn dag, zijn proeftijd uit, daar gaat hij naar zijn eeuwig huis.

**.. Nader is het 's menschen dag, wanneer in die zijne dagen of leeftijd het licht op den kandelaar staat. Iemand kan zeer oud worden, die het in zijnen langen leeftijd zeer kort genoten heeft. Dit licht dreigt God, Openb. 2: 5, van den kandelaar weg te nemen, gelijk men licht wegneemt, wanneer men ziet, dat het te vergeefs brandt en er niet bij gewerkt wordt. Dus dreigt de Heere ook, Amos 8: 11, een honger te zenden, niet naar brood of water, maar naar het Woord des levens, wanneer leeraars als met arendsvleugelen wegvliegen, en dan wordt het donker en nacht.

*** Nog nader is het de dag van elk mensch, als het onder de bediening des Woords een tijd wordt, dat God krachtig werkt door zijn Geest. Vrienden, dit is ook niet altijd, maar dit is ook zeldzaam, al behoudt men het Woord en zijne bediening. Maar als de Geest daaronder komt naar de beloften, waartegen Gods vjianden zoo bitter zijn, en als nu en dan, en hier en daar, onder grooten en kleinen, onder schrandere geesten en onder geringen, onder ouden en onder jongen, onder overheden, leeraars en het gemeen, menschen geroepen worden met eene hemelsche roeping, en er vele verslagen worden in hunne harten, hunne verlorenheid zien en gevoelen en geen rust vinden buiten Christus, en als het Evangelielicht daar opgaat, en deze en die uit de gevangenis van den natuurstaat worden verlost en uitgeleid, die door Jezus' Geest geleerd worden, met hunne schulden en zonden tot Jezus als Priester te komen, met Jezus en zijn bloed te werken, toepasselijk op hun ellendig eigen, ik zeg, vrienden, dan is het een dag voor elk mensch, die het werk Gods hoort of bijwoont, om God te zoeken, dat het zijn tijd ook eens mocht worden. 'O! dan, ja, ik mag zeggen, nu is de deur nog open, spoedig kunnen er dagen komen, dat de Heere van hier vertrekt met die zalige werking zijns

Geestes bij zijn Woord; o! dan wordt de deur gesloten als voor de dwaze maagden, Matth. 25 : 10, en dan is de bediening meest eene reuk des doods ten doode, en dan wordt het nacht. Vrienden, zou het voor gevangenen en ter dood gevonnisten niet een groote dag zijn, als de rechter zelf de deur soms opent en dezen en dien vergeeft, uitleidt en in vrijheid stelt; zou dit geen werkzaam roepen in de harten der andere gevangenen veroorzaken? Ik laat dit verder over; de Heere is vrij en kan het doen zien.

***. Eindelijk en allerbijzonderst is het de dag van elk mensch, en hij mag wel toezien, dat die niet voorbij ga, namelijk, als de Geest aan zijn hart klopt, en hij iets ziet van zichzelf, en achterdocht krijgt over zijnen staat en over het einde van zijn weg; en als hij uit dien grond achting en liefde krijgt voor Gods zaak, Gods werk in de ziel en voor Gods volk; en als hij zoo begeerig wordt naar het heil van Gods volk, en om mede gerekend te mogen worden in het opschrijven der volkeren ; zulkeen is het zijn allernaaste dag, gaat die voorbij, zonder dat hij binnen geraakt, en zakt hij zoo zachtjes weder naar zijnen ouden weg, o! welken zwaren nacht heeft zulkeen te wachten. Jezus zegt, Matth. 6 : 23, Indien het licht, dat in u is, duisternis wordt, hoe groot zal dan de duisternis zelve zijn? Hiervan gebeurt het wel, dat zulke tijden, dat die wind waaide, verwaarloosd, en de ziel daarmede niet binnen Christus en in behouden haven gebracht zijnde; ik zeg, dat menigmaal zulkeen dien voordeeligen tijd nooit weêr krijgt, dat hij nooit weêr overtuigd wordt, al wordt hij oud van dagen, dat hij hoe langer hoe verharder, afkeeriger en vijandiger wordt tegen het werk Gods, totdat hij sterft; en dus is, naar Jezus' zeggen, Luk. 11 : 26, het laatste van dien mensch erger dan zijn eerste, en ik geloof eenvoudig, dat er weinige menschen onder het Evangelielicht leven, of zij hebben in hun leeftijd eenen tijd gehad van een meerderen of minderen trap van overtuiging, overreding, ontwaking of van achterdocht over het einde van hunnen weg en levensloop. Het staat niemand, onder groot of klein, voor zijn voorhoofd, wat er van binnen bij tijden omgaat. Wij weten allen, dat er eene menigte menschen zijn, die gedurige verstrooiingen zoeken en hebben moeten ; velen kunnen het niet houden zonder drinken, of spelen, of gezelschap; anderen bouwen al hunne dagen in de aarde, gelijk Kaïn, die eene stad ging bouwen; dat hielp hem wat in die wroegingen van binnen. Saul moest gedurig muziek hebben; en gaat dus alles over en weg, o ! onbeschrijfelijk ongelukkige mensch, hoewel de Heere een vrije God is, zoo kan een mensch tien- en meer malen overtuigingen uitgedoofd en tegengegaan hebben, dat God hem ten laatste op eene onwederstaanbare wijze aangrijpt, te machtig wordt en zijn wil overbuigt, daar de ander het eens verdooft en tegengaat, en het geluk nooit weder krijgt; zulkeen zondigt wel in het vervolg zonder kloppingen aan zijn hart, en kan wel oud en zeer oud, en ten laatste van God vervloekt worden De tijd en dag van dien man of die vrouw was toen in zijne jeugd, of toen had hij dat

van binnen, hetgeen men van achteren ziet, en dan moet aanbidden; gevolgelijk gaat de dag als kaf voorbij.

3. Staat ons nu te letten op het gevolg, wanneer die dag voorbij is, en het besluit baart. O, vrienden! dan is daaraan geen stuiten, dan wordt het nacht voor den mensch, ja, dan wordt het Gods dag; dan brengt het besluit voort, zooals de profeet zegt, hittigheden van den toorn Gods, in dien dag van den toorn des Heeren, die dan over den mensch zullen komen. Hierin beschouwen wij:

a. De spreekwijzen hier voorkomende. waarin wij aanmerken:

†. Dat de eerste spreekwijs, van de 'hittigheid van den toorn des Heeren, die over hen komen 'zou, opzicht heeft op de afkomst der oordeelen, of vanwaar zij komen zouden, namelijk, van den hittigen of grimmigen toorn van God; dat is, van het hart Gods tegen de zonde en de zondaars, van de heilige en rechtvaardige natuur van God, om de zonde te straffen; anders kunnen wij geen toorn of harts-tocht aan het Opperwezen toeschrijven.

*. Deze toorn wordt genoemd een hittige toorn, of de hittigheid van des Heeren toorn, omdat het de allerbitterste en allerschrikkelijkste toorn is; niet alleen in zichzelf als een vuur, maar die door Godtergende en moedwillige zonden verder verhit en aangestookt zijnde, brandt zonder barmhartigheid; en waarvan het voedsel de zonden zijn, Jer. 17 : 4, Gijlieden hebt een vuur aangestoken, in mijnen toorn, tot in eeuwigheid zal het branden. Dezelfde spreekwijze vinden wij Jer. 30 : 24, en elders, de hittigheid van des Heeren toorn zal zich niet afwenden totdat Hij gedaan en totdat Hij daargesteld zal hebben de gedachten zijns harten; in het laatste der dagen zult gij daarop letten en is dat waar wat Salomo zegt, Spr. 16 : 14, Dat de grimmigheid des konings is als een bode des doods! O ! wat voor een bode is dan de Heere toorn Gods; Mozes zegt ons, Deut. 32 : 22, dat hij brandt tot in de onderste hel, en Jes. 30 : 30, steekt hij den zwavelstroom der hel aan, zonder dat hij uitgebluscht wordt.

** . Deze hittige toorn van God was het. die de engelen uit den hemel in den afgrond der hel nederstiet, die Adam na zijne zonde uit het paradijs jaagde, die de oude wereld door den zondvloed ver-smoorde, en die Sodom en Gomorra met vuur verbrandde en om-keerde. Deze toorn stelt de profeet aan het volk voor, namelijk, als de vrucht, die Gods besluit voortbrengen zoude, ingeval zij zich niet bekeerden.

††. Merken wij aan, dat de tweede spreekwijze van den dag des toorns des Heeren, die over henlieden zou komen, opzicht heeft tot den tijd, wanneer dit alles hen zou treffen, namelijk dien dag, waarvan de profeet Zefanja in het vorige eerste hfdst. 'vs. 14-16 gesproken heeft, zeggende: De groote dag des Heeren is nabij, hij is nabij en zeer haastende; de stem van den dag des Heeren: de held zal aldaar bitterlijk schreeuwen. Die dag zal een dag der verbolgenheid zijn, een dag der benauwdheid en des angstes, een dag der woestheid en verwoesting, een dag der duisternis en der donkerheid, een dag

der wolken en der dikke donkerheid. Een dag der bazuin en des geklanks tegen de vaste steden en tegen de hooge hoeken.

* Deze dag wordt een dag genoemd, om zijne duurzaamheid uit te drukken; bij den Heere is toch geene verwisseling van tijd, duizend jaren zijn bij God als één dag, 2 Petr. 3 : 8. Ook omdat daar geene verpoozingen, geene inmengselen van goedheden Gods, geen gedenken des ontfermens in het midden van Gods toorn, volgens Hab. 3 : 2, meer zullen plaats hebben; ook omdat deze dag Gods des menschen nacht is, wanneer hij zijne voeten stoot aan schemerende bergen, Jer. 13: 16, en dezelve dus overstaat tegen de dagen der menschen, tegen den genadedag, tegen de tijden van het welbehagen des Heeren en tegen den dag der genadige bezoeking Gods; tegen het jaar van 's Heeren verlossen en tegen den dag der zaligheid, 2 Cor. 6 : 2, en van Gods lankmoedigheid, 1 Petr. 3 : 20.

** Deze dag heeft verscheidene benamingen in de Heilige Schrift; hij wordt genoemd, Jes. 61 : 2 en 63: 4, de dag der wraak, die in Gods hart was, en Joël 2 : 1-6, de dag des Heeren, een dag van duisternis en donkerheid, een dag van wolken en dikke duisternis, wanneer alle aangezichten betrekken zullen als een pot. Een aller-verschrikkelijkste dag, een dag der uitvoering, de tijd van Gods toorn, waarvoor niemand bestaan zal; een dag, die brandende komt als een oven, Mal. 4 : 1, en die niets Overig laat; een dag wanneer de Heere geene barmhartigheid bewijst, als de sterkste manspersonen een iegelijk zijne handen op zijne lendenen legt als eene barende vrouw, en als alle aangezichten Veranderd worden in bleekheid. Een dag van vreeze en geen vrede, Jer. 30 : 5, 6, waarin God, volgens Spr. 1: 26—28, in het verderf licht en spot als de vreeze komt, als ze komt, gelijk eene verwoesting. Een dag dat Gods besluit baart, en dat God Zich zoo min wil laten verbidden, als eene barende vrouw, (die gelegenheid heeft om haast te verlossen) haar barenangst, in plaats van het te verlossen kiezen zou. O vrienden! God zegt, Jer. 15 : 1. vergeleken Ezech. 14 : 14, Al stonden Mozes en Samuël in de scheur, zij zouden alleen hunne zielen bevrijden, maar God zou niet hooren; dan is de hemel gesloten voor elk gebed, en dan zegt de Heere, gelijk Jer. 7 : 16 en 14 : 11, Bid niet meer voor dit volk ten goede, want Ik zal niet hooren. Ja een dag, wanneer alles, hetgeen God door zijne knechten gesproken heeft, komt, Ezech. 33 : 33, en als het komt (lezen wij daar) en het zal komen, dan bekent een volk dat er profeten onder hen geweest zijn, en dan is het die tijd, waarvan Jezus zegt, Luk. 17 : 22, wanneer menschen begeeren zullen een dier dagen van den Zoon des menschen te zien, die zij zoo velen verwaarloosd hebben, en dat zij niet meer zullen zien. O! dan schat men eerst den genadetijd, die weg is.

b. Beschouwen wij de zaken, die onder deze spreekwijze opgesloten liggen, namelijk, welke zware oordeelen dit volk van den hittigen toorn Gods, op den dag zijns toorns te wachten hadden. Vrienden! wij hebben al gezien welke verschrikkelijke oordeelen door den pro-

feet Zefanja in het vorige eerste hfdst. bedreigd zijn; maar wij zullen die van achteren bij de uitkomst eens opvatten en zien wat Juda en Jeruzalem al getroffen heeft, met een woord, volgens de Klaagliederen van Jeremia, welk gansche boek genoegzaam eene vertolking is van dit vers van Zefanja; of wij te zamen meer overreding en indruk op ons hart krijgen mochten, van de heiligheid, van de rechtvaardigheid en van de waarheid Gods. Ziet wat hen getroffen heeft:

†. In de belegering van Jeruzalem werden de inwoners als in eenen pot te zieden gezet, Jer. 1: 13 en Ezech. 24 : 3, en werden daar met verderfelijke plagen geslagen; namelijk:

*. Met den zwarten honger, zij werden zwart van honger, Klaagl. 5 : 10, de voornaamsten gaven den geest, hfdst. 1: 19, de kleine kinderen schudden hunne ziel uit in den schoot hunner moeders, hfdst. 2 : 11: ja, moeders hebben hunne kinderen, zelfs de zuigelingen, gekookt in den jammer haars harten, opdat zij te eten hadden, hfdst. 2 : 20 en 4 : 10.

** . Met het zwaard en de pestilentie tegelijk, hfdst. 1: 20, dus werd de stad als tot eene weduwe gemaakt.

***. En eindelijk, met groote verdeeldheid tusschen den koning en het volk; de koning wilde het dus hebben en het volk zoo, en de raadsliden waren dwazen geworden.

††. In de inneming van Jeruzalem, deze is stormenderhand geschied, Klaagl. 4: 12 en Jer. 52: 7, en toen hebben nieuwe plagen hen getroffen.

*. Hunne profeten, priesters en vorsten zijn gedood; de profeten en priesters in het heiligdom, Klaagl. 2 : 20; de vorsten zijn opgehangen, hfdst. 5 : 12 en de menigte mannen en vrouwen, ouden en jongen, zijn door het zwaard gevallen, hfdst. 2 : 11.

** . De overgeblevene vrouwen en dochters van het zwaard, werden zwaar geschonden, hfdst. 2 : 10, waarom zij haar hoofd ter aarde lieten hanger, hfdst. 5 : 11.

***. De gansche stad en tempel, het schoone Jeruzalem, die stad des grooten Konings, werden verwoest, zij werden geplunderd en daarna met vuur verbrand, hfdst. 1: 10.

†††. Na de inneming in het vervolg,

*. Hebben de statelijke godsdiensten opgehouden, hfdst. 1 : 1, 4, de wegen Zions treurden, omdat niemand op het feest kwam.

** De edelen, ja, de overigen van het koninklijk zaad, werden verworpd: ja, zelfs moest de koning Zedekia de verworping van zijne eigene kinderen aanzien, waarna zijne beide ooggen werden uitgestoken en hij met twee ketenen gebonden naar Babel gevankelelijk werd weggevoerd, hfdst. 4: 20 en Jer. 52: 8-11.

***. Eenige gemeene menschen, die overgelaten werden om het land te bebouwen ten dienste van anderen, werd het zeer bang gemaakt; die moesten voor geld hun eigen water drinken en bun eigen hout betalen, en als zij moede en mat waren, kregen zij geen rust, Klaagl. 5: 2-5, 13, en volgens Ps. 123: 3, 4, Was hunne ziel zat, den spot der weelderigen en de verachting der hoovaardigen.

. ††††. En onder alle dezen was des volks gesteldheid onder elkan-
der droevig.

*. Zij hadden dag noch nacht rust, Klaagl. 1 : 3; de een leide het
op het dooden of vermoorden van den anderen toe, en dus bracht
God over hen hetgeen Hij gesproken had, Deut. 28: 64-67.

** . Al hunne vreugde is veranderd in klaaglijk kermen en treuren,
en in duisterheid, Klaagl. 1 : 2, 4 en 3 : 2, zoodat zij smartelijk uitrie-
pen, hfdst. 1 : 12. 13, Gaat het ulieden niet aan, gij allen, die over weg
gaat? aanschouwt het en ziet, of er eene smart zij, gelijk mijne smart.
Ja, volgens Deut. 28: 65-67, hadden zij een bevend hart, bezwijking
der oogen, matheid der ziel, hun leven hing tegenover hen, zij, schrik-
ten nacht en dag, en waren het niet zeker. Des morgens riepen zij:
Och, dat het avond ware ! En des avonds: Och, dat het morgen ware !

***. De beste vromen onder hen konden niet anders dan in hun
hart den Heere heiligen, die riepen maar uit, Klaagl. 3 : 42, Wij heb-
ben overtreden, wij zijn wederspanning geweest, daarom hebt Gij niet
gespaard, en dus rechtvaardigden zij God, maar zij kwamen niet ver-
der; voor het gemeen vonden zij 'den weg der verzoening niet. Zij
brengen het volk wel eens deze vraag voor, gelijk wij lezen, Zach.
7 : 7, Zijn het niet de woorden, die de Heere uitriep door den dienst
der vorige profeten, toen Jeruzalem bewoond en gerust was?

††††. Eindelijk vrienden, alle deze genoemde dingen, (hoe droevige
vruchten en gevolgen van het God verlaten en van het God niet te
vreezen, dezelve ook waren) waren echter maar geringe beginsels der
eeuwige smarten, ja, maar als een voorrook van het helsche vuur,
en van die schatten des toorns, die zij te wachten hadden in den dag
des toorns en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods,
Rom. 2: 5. Ziet, deze dingen hadden zij te wachten, en Zefanja wilde,
dat zij dezelve door vernedering voorkwamen. Daarom bindt hij nu,
met deze dingen, zijnen goeden raad zoo krachtig aan op hunne harten.

B. Belangende nu de kracht van aanbinding of aandrang zelve,
welke de profeet tot zijnen goeden raad en vermaning toedoet, zeg-
gende: Eer het besluit bare, (gelijk kaf gaat de dag voorbij) terwijl
de hittigheid van des Heeren toorn over ulieden nog niet komt; ter-
wijl de dag van den toorn des Heeren over ulieden nog niet komt.
Daarin slaan wij gade:

a. De kracht van aandrang des profeten, uit aanmerking van de
noodzakelijkheid om haast te maken, zonder uitstel in zichzelf,
nauw te doorzoeken, ja, alles nauw te doorzoeken.

1. Door die woorden, eer het besluit bare, wil de profeet hun onder
het oog brengen, dat het een gevaarlijken tijd was; het besluit
Gods was zwanger en droeg de oordeelen, en de eenige weg van ont-
koming was dien hij geraden had, en dat **was**, zichzelf en alles
nauw te doorzoeken' en dus tot zichzelf te komen, bijgevolg was
er niet anders op dan haast te maken. En dus met groote ontferming
over hunnen deerlijk dooden en zorgeloozen toestand aangedaan, wil
hij als zeggen : Och, mijne lieve vrienden! ik zie uw gevaar en gij

ziet het niet; het is mijn eenige zieleraad, doorzoekt uzelfen nauw, ja, doorzoekt nauw, eer het besluit bare. Och! daar is de uiterste haast bij, het besluit Gods is zwanger.

2. Door die woorden, (als kaf gaat de dag voorbij) wil de profeet hun indruk geven, dat dit groote werk van het doorzoeken geen uitstel kan lijden, als willende zeggen: mijne gemeente, tot wie God mij gezonden heeft, en wier zielen mij zijn aanbetrouwd, ik ben uw mond. tot God geweest en heb uw deerlijke stand daar opgebracht, en Gods stem heb ik aan mijn hart gehad, en zoo ben ik nu nog Gods mond tot u, en 's Heeren 'woord is, zonder uitstel, want als kaf gaat de dag voorbij.

b. Slaan wij gade de kracht van aandrang des profeten, uit aanmerking van de totnogtoe uitgestrekte lankmoedigheid Gods, ter bemoediging in het zoeken, mitsgaders ter verschrikking, ontwaking en bekentenis van het gevaar, en (in geval van verwerping van dit alles en allen raad des profeten) ter voorzegging, hoe het bij hen gesteld zal zijn in dien dag. Hierin staat ons te letten:

1. Op des profeten oogmerk, ter bemoediging in het zoeken; namelijk:

a. Door die uitdrukkingen terwijl, terwijl, of terwijl het een en ander over ulieden nog niet komt, wil de profeet hun te kennen geven, dat het nog hun dag en de tijd van Gods lankmoedigheid was, waarin nog een terwijl plaats had, en derhalve het oordeel was op weg, maar het was er nog niet. Ja, al was het dat eene zwangere vrouw zekerlijk baarde, hier kon eene uitzondering plaats hebben, omdat de Heere van Zichzelfen getuigt, Jer. 32 : 27, Zoude Mij eenig ding te wonderlijk zijn?

b. Derhalve wil de profeet hen hier bemoedigen, zeggende: O, vrienden! het sta met u zoo hopeloos als het sta, het kwaad dat God gesproken heeft, is er nog niet. Weet dan, dat God een God is, die in zijne eigen natuur genadig is, die niet zwaar te verbidden is; Hij heeft geen lust in uwen dood, Ezech. 33: 11. Ja weet, dat zoolang God laat roepen en waarschuwen, gelijk de Heere mij nu nog zendt, dat het zoolang in het hart Gods is, om op vernedering berouw te willen hebben over hetgeen Hij gesproken heeft. Ja, zoolang kan het kwaad nog voorkomen worden, en kan de rechterhand des Allerhoogsten nog veranderen; en bijgevolg, doorzoekt uzelfen nauw, ja, doorzoekt nauw, gij volk, dat met geen lust bevangen wordt, terwijl het een en ander over ulieden nog niet komt.

2. Eindelijk staat ons te letten op des profeten oogmerk, ter verschrikking, ontwaking en bekentenis van het gevaar, en in geval van verwerping van dit alles, ter voorzegging, wat gesteldheid zij in dien dag zouden hebben. Hierin beschouwen wij:

a. Dat de profeet het volk door het aankondiging van de hittigheid van Gods toorn en van den nakenden dag des toorns des Heeren, hier in het gemeen wil verschrikken, ten einde zij ontwaken uit den doodslaap, het gevaar bekennen en 'aan het werk raken, gelijk het in het natuurlijke wel plaats heeft. Dus wil hij:

†. Den grooten hoop des ellendigen volks hierdoor wakker en tot zichzelf roepen, ten einde zij zien mochten, dat zij als slieden in het opperste van een mast, in het midden van eene woedende zee, Spreuk. 23 : 34, zoozeer gevaarlijk, ja, ten einde zij zichzelf mochten zien en stellen in hunne schuld en in het ongelijk, en dus onder den hemel mochten vallen als een eenig man, God billijkende over hetgeen Hij gesproken had en zichzelf het oordeel waardig verklarende, gelijk Dan. 9 : 5, Wij hebben gezondigd en zottelijk gehandeld, wee onzer ! en ten einde zij ook zich in de handen van hunnen Rechter mochten werpen ; Hem vrij verklarende in zijne genadige ontdekking, met hun hart, of zij den zoenweg vinden mochten, en zich werpen in de handen van een almachtigen Middelaar; en zijn bloed en Geest, tot verzoening en kracht, hun dierbaar worden mocht aan hun hart, tegen hunne zonden.

††. Wil de profeet hierdoor slapende vromen doen opwaken, ten einde zij ook zien mochten, hoe zij met de dwaze maagden te zamen in slaap geraakt waren, en dus wagenen en paarden te zamen onnut en onbruikbaar, en hoe verre zij van zichzelf, van den Heere en van het gevaar van den gemeenen toestand af waren; en ten einde zij het kwaad zien en zich verbergen mochten, door vrede met God in den Messias wederom gestaltelijk te zoeken, en dus opkomen mochten uit hunne graven en diepten, om het land en het volk behoudenis te kunnen aanbrengen. Ja, ten einde zij tusschen God en het volk, tusschen het voorhuis en het altaar, mochten kunnen staan, met een smeltend en vernederend hart over de zonden des volks tegen den Heere, om daar verstand van kernen te krijgen, of zij verwaardigd werden de bres toe te muren, en of de Heere door zijnen Geest hen daar geloovig biddende maakte en aanhoudend leerde en deed roepen, gelijk Joel 2: Heere! spaar toch uw volk, en geef uw erfdeel niet over ter verwoesting, gelijk Noach zich aanbod aan God, voor de eerste wereld, Hebr. 11 : 7, en Abraham voor Sodom, Gen. 18: 22.

b. Eindelijk en ten laatste beschouwen wij nog, dat de profeet door het aankondigen van de hittigheid van den toorn des Heeren en van den nakenden dag van den toorn des Heeren aan den volke, in geval van verwerping van al zijne woorden, wil voorzeggen, hoe het bij hen gesteld zal zijn in dien dag, dien de Heere maken zal; alsof hij hun voorzeide: O, ongelukkige mensch ! die nu het woord en de vermaning van Gods knecht verwerpt, gij zult de hittigheid van Gods toorn ondervinden, en dien dag des toorns van God, wiens naam Jehova, ook in de woorden zijner bedreiging is, niet ontvlieden, wat gij u nu verbeeldt en hoe ver gij het nu stelt. Daarbij, zoo bekend gij het gevaar nu niet, evenals in de eerste wereld, naar Jezus' zeggen, Matth. 24 : 39, Zij bekenden het niet, totdat de zondvloed kwam en hen allen wegnam. O! zoo zult aij, h'et dan ook verstaan. weten en bekennen, als het te laat, onverbiddelijk, als het gedaan zal zijn, ja, als het besluit zal baren, en als gelegenheid zoeken om te verlossen; dan, o dan ! gelijk Ezech. 33 : 33, als dat komt, (ziet het zal